

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Místní akční plán vzdělávání IV na území ORP Hradec Králové do roku 2028

SWOT 3 analýza

Září 2024

Schváleno Řídícím výborem dne...

CZ.02.02.XX/00/23_017/0008266

**HRADECKÝ
VENKOV**

HRADEC KRÁLOVÉ

Obsah

Úvod	2
1. SWOT-3 analýza pro klíčové téma Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí.....	4
Příčiny problémů a návrh řešení pro klíčové téma Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí	5
2. SWOT-3 analýza pro klíčové téma Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů	7
Příčiny problémů a návrhy kroků na jejich řešení pro Podporu pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podporu managementu třídních kolektivů	8
3. SWOT-3 analýza pro klíčové téma Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním	11
Příčiny problémů a návrhy kroků na jejich řešení pro Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním.....	12
Závěr	15

Úvod

SWOT analýza pro projekt Místní akční plán vzdělávání IV na území ORP Hradec Králové byla zpracována na základě revize analýzy stavu potřeb, revize SWOT analýzy zpracované a schválené v rámci předchozího projektu MAP III a v souladu s Pravidly pro žadatele a příjemce, specifická část, Výzva akční plánová v území – MAP pro programové období 2021-2027. Hlavním důvodem pro revizi SWOT analýzy bylo zpracování všech aspektů povinných témat stanovených pro projekt MAP IV.

Tato analýza poskytuje podklady pro formulaci rozvojových směrů, aktivit a strategických cílů. Spočívá v rozboru a hodnocení současného stavu organizace (vnitřní prostředí) a současné situace okolí organizace (vnější prostředí).

Realizační tým s odborníky a specialisty v území připravil podklady pro SWOT analýzu a ty předložil k další diskusi pracovním skupinám. Podkladem pro zpracovanou SWOT-3 analýzu byly aktualizované dokumenty: Analýza území MAP IV ORP Hradec Králové, dále pak materiály a dotazníky ČŠI, MŠMT, a informace zjištěné vlastním šetřením v území MAP IV ORP Hradec Králové.

SWOT-3 analýzy byly vypracovány pro klíčová témata:

- moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí,
- podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů,
- rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním.

Každá SWOT-3 analýza obsahuje minimálně 3 slabé stránky, 3 silné stránky, 3 ohrožení a 3 příležitosti.

Diskuze v pracovních skupinách byla vedena do hloubky problému, tzn., že předmětem nebyla jen identifikace problémů, ale především došlo k identifikaci pravých příčin stávajícího stavu. Společně jsme hledali hlavní důvody, které zapříčinily vznik problémů a diskutovali nad tím, jak může MAP systémově omezit do budoucna jejich další možný výskyt. Na základě zjištěných příčin pak členové pracovních skupin navrhovali možné nápravná opatření. Další kroky budou

zaměřeny na revizi a aktualizaci návrhu priorit a cílů k jednotlivým prioritám do Strategického rámce MAP a propojení s konkrétními aktivitami v akčních plánech.

1. SWOT-3 analýza pro klíčové téma Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

S - silné stránky	W - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení škol: dostatek financí, dostupné technologie a moderní zázemí škol, dostatek pomůcek, online nástroje, IT vybavení • Přístup pedagogů: fungující vzdělávání a sdílení zkušeností v území, kvalifikovaný pedagogický sbor, uvědomování si efektivity moderních didaktických forem • Školní vzdělávací programy obsahující aktivity pro podporu klíčových kompetencí • Možnosti pro všechny žáky: jiný přístup k učení, metody podporující nejen žáky ohrožené školním neúspěchem, příprava na budoucí život 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek kvalitních školících programů: málo příležitostí se inspirovat, nedostatek zkušeností s novými didaktickými metodami a technologiemi. • Náklady: investice do nových technologií a školení • Odpor ke změnám: někteří učitelé nebo školy jsou rezistentní ke změnám a novým metodám • Infrastruktura: nedostatečná technologická infrastruktura v některých školách omezuje možnosti implementace moderních metod
O - příležitosti	T - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rostoucí zájem o inovace: roste zájem o moderní přístupy k výuce a využívání technologií, změny v RVP • Možnosti spolupráce: s technologickými firmami a vzdělávacími institucemi pro vývoj nových nástrojů a metod, sdílení zkušeností v území • Zlepšení kvality vzdělávání: větší efektivita vzdělávání • Dostupnost online zdrojů: široká nabídka online zdrojů a nástrojů • Propojení formálního a neformálního vzdělávání (webináře, vzdělávání mimo výuku) 	<ul style="list-style-type: none"> • Technologické problémy: možné technické problémy, jako jsou výpadky nebo problémy s kompatibilitou, které mohou narušit výuku • Nejistota v oblasti financování: nepředvídatelné rozpočtové výkyvy, neschopnost investovat do nových metod a technologií • Přetížení informacemi, nesystematičnost: nadměrné množství vede k chaosu a obtížím při efektivním využívání • Rychlé tempo změn: novinky rychle zastarávají • Negativní vliv: digitální technologie a jiné moderní metody odvracejí pozornost žáků • Rezistence některých vyučujících, ředitelů, zřizovatelů: zůstává zastaralá forma vyučování, dril, nezájem o vzdělávání pedagogů, nezájem o setkávání se s odborníky • Časová náročnost: přípravu na hodinu je náročnější

Příčiny problémů a návrh řešení pro klíčové téma Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

1. Nedostatek kvalitních školicích programů:

Příčiny:

- Učitelé nemají dostatek příležitostí k profesnímu rozvoji v oblasti moderních metod.
- V množství nabízených školení, je těžká orientace v jejich kvalitě a účelnosti.
- Chybí kvalitní školitelé s praktickými zkušenostmi, kteří mají co předat.
- Nedostatek standardizovaných školicích programů.

Návrhy řešení:

- Zajistit pravidelné školení a workshopy zaměřené na moderní didaktické metody a technologie.
- Vytvořit online platformy a zdroje pro učitele, které umožní samostatné učení a zlepšení jejich dovedností.
- Podporovat mentoring a sdílení osvědčených postupů mezi učiteli.

2. Náklady:

Příčiny:

- Vysoké náklady na nové technologie a školení.
- Nedostatek finančních prostředků ve školách.

Návrhy řešení:

- Hledat granty a dotace na podporu technologických investic a školení.
- Implementovat nízkonákladové nebo open-source nástroje, které mohou být efektivní bez velkých nákladů.
- Podporovat partnerství s technologickými firmami a vzdělávacími institucemi pro sdílení nákladů.

3. Odpor k změnám:

Příčiny:

- Strach z neznámého, obavy z neúspěchu a z reakce rodičů.
- Nedostatečné pochopení výhod moderních metod.

Návrhy řešení:

- Zapojit učitele do procesu plánování a implementace změn, aby se cítili součástí rozhodování.
- Podpořit aktivní komunikaci mezi rodiči a pedagogy o nových metodách vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí.
- Poskytovat důkazy a příklady úspěšného využití moderních metod v praxi.
- Vytvářet podpůrné komunity a skupiny pro sdílení zkušeností a překonávání odporu.

4. Nedostatečná technologická infrastruktura:

Příčiny:

- Nedostatek základních technologických zařízení a připojení.
- Rozdíly mezi školami v různých lokalitách.

Návrhy řešení:

- Investovat do základní technologické infrastruktury, jako jsou počítače, internetové připojení a interaktivní tabule.
- Implementovat plán na postupné zlepšení infrastruktury s ohledem na dostupné prostředky a potřeby škol.
- Podporovat veřejné a soukromé iniciativy zaměřené na zlepšení technologického vybavení škol.

2. SWOT-3 analýza pro klíčové téma Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů

S - silné stránky	W - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšená efektivita výuky: kvalita výuky, výstupy žáků • Kvalitní pedagogové: široká nabídka školení, mentoring a profesní rozvoj, kariérní růst učitelů • Řešení wellbeingu: lepší atmosféra ve třídě, podpora k zodpovědnosti za vlastní učení, fungující školní parlamenty a samosprávy vedoucí k demokratickému myšlení • Podpora v území: existující a fungující např. dlouhodobá činnost MAP v území 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné další vzdělávání pedagogů a příprava budoucích pedagogů: omezené možnosti k rozvoji, nedostatek času (obtížné suplování především na malých školách), nízká motivace, malá podpora začínajících pedagogů. • Omezená podpora managementu třídních kolektivů: třídnické hodiny, práce s kolektivem • Nechuť k novým metodám: učitelé nebo vedení škol odmítají nové přístupy a metody • Nejednotné přístupy škol: různorodost přístupů a metod, nejednotnost škol v řízení třídních kolektivů a pedagogických praktikách
O - příležitosti	T - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj profesních dovedností: široká nabídka kurzů (i on-line), možnost využít nové technologie a metody pro školení a rozvoj kompetencí, podpora začínajících pedagogů a ředitelů, podpora leadershipu • Synergie v území: spolupráce s odborníky, institucemi a dalšími školami • Granty a dotace: získání finanční podpory na projekty zaměřené na profesní rozvoj a zlepšení managementu, inspirativní výjezdy do zahraničí • Inovace v oblasti vzdělávání: nové trendy a přístupy v pedagogice a managementu 	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční omezení: nedostatek financí • Rychlé změny: rychlé tempo změn, velké množství nových přístupů a metod, náhlé systémové a legislativní změny • Odpor k inovacím: tradiční školní kultura a odpor k novým přístupům, zavalení novinkami • Nedostatek specialistů: málo kvalifikovaných odborníků v praxi • Vedení škol: velká administrativní a byrokratická zátěž škol, chybějící pedagogové v některých oborech

Příčiny problémů a návrhy kroků na jejich řešení pro Podporu pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podporu managementu třídních kolektivů

1. Nedostatečné další vzdělávání pedagogů a příprava budoucích pedagogů:

Příčiny:

- Nedostatek dostupných a kvalitních školicích programů pro pedagogy.
- Omezené rozpočty škol na profesní rozvoj učitelů.
- Pedagogické fakulty nereagují na rychlé změny ve školství, neučí se moderní věci, nereflktují požadavky na školách. Studují se nevhodné aprobace, absolventi mají minimální praxi.

Návrhy řešení:

- Vytvoření přístupných školení: Rozvinout a implementovat dostupné a pravidelné školicí programy zaměřené na pedagogické a didaktické kompetence.
 - Online kurzy a webináře: Využívat online platformy a kurzy pro školení, které mohou snížit náklady a časové nároky.
 - Podpora ze strany školy: Zajistit, aby vedení škol podporovalo účast učitelů na školeních.
 - Více spolupracovat s vysokými školami: Zefektivnit a zmodernizovat výuku na pedagogických fakultách, které by měly reagovat na rychlý vývoj školství. Vzájemně sdílet potřeby v území. Zajistit dostatek pedagogů v území.
- **2. Omezená podpora managementu třídních kolektivů**

Příčiny:

- Nedostatek zkušených mentorů a odborníků v oblasti managementu třídních kolektivů.
- Chybějící strukturální podpora a zdroje ve školách.

Návrhy řešení:

- Vytvoření mentoringového programu: Zavést program mentoringu a podpory pro učitele, který může pomoci při zvládnání výzev v řízení třídních kolektivů.
- Zajištění odborné pomoci: Spolupracovat s odborníky na rozvoj managementu a pedagogiky, kteří mohou poskytovat cenné rady a podporu, sjednocení metodik, využívání podpory v území.
- Zlepšení školní infrastruktury: Investovat do strukturálního zlepšení škol, které podpoří efektivní management třídních kolektivů.

3. Nechuť k novým metodám:

Příčiny:

- Strach z neúspěchu nebo obavy z neznámého.
- Tradiční školní kultury a zvyky, které brání přijetí nových přístupů.

Návrhy řešení:

- Vzdělávání a komunikace: Poskytovat jasné informace o výhodách nových metod a jak mohou přispět ke zlepšení výuky a řízení třídy.
- Pilotní projekty: Implementovat nové přístupy prostřednictvím pilotních projektů a postupně rozšiřovat jejich použití na základě získaných zkušeností.
- Podpora ze strany vedení: Vedení škol by mělo aktivně podporovat a demonstrovat výhody nových metod.

4. Nejednotné přístupy škol:

Příčiny:

- Různé pedagogické filozofie a metody mezi učiteli.
- Nedostatek standardizace v přístupech k řízení třídních kolektivů.

Návrhy řešení:

- Vytvoření standardů: Vytvořit a implementovat standardizované postupy a metodiky pro pedagogické a didaktické praktiky.

- Podpora sdílení osvědčených postupů: Podporovat platformy a fóra pro sdílení osvědčených postupů mezi učiteli a školami.
- Pravidelné hodnocení: Provádět pravidelné hodnocení a revize pedagogických metod a postupů, aby se zajistila jejich účinnost a konzistence.

3. SWOT-3 analýza pro klíčové téma Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

S - silné stránky	W - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Individuální přístup: personalizace vzdělávacích programů podle individuálních potřeb žáků, zaměření na úspěch každého žáka, dostupné doučování • Zkušenosti pedagogů: učitelé mají zkušenosti s prací se žáky se speciálními potřebami, realizuje se sdílení praxe v rámci školy či v rámci území • Podpora školských institucí: existují programy zaměřené na podporu znevýhodněných žáků (např. integrace, asistenti pedagoga) • Školní materiály a technologie: nové technologie a přístup k moderním učebním pomůckám • Preventivní programy: budování vztahů mezi dětmi, podpora spolupráce v rámci třídy/školy, zaměření na vztah k místu, kde žijí, k životnímu prostředí a ke společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktické využití financí: dostupnost specializovaných programů a pomůcek. • Omezená kvalifikace pedagogů: nedostatečné školení nebo podpora pro práci se žáky se speciálními potřebami • Nízká spolupráce s rodiči: nedostatečná komunikace a spolupráce s rodiči • Předpojatosti a stigma: stereotypy a stigma spojené se znevýhodněním ovlivňují chování a přístup pedagogů i žáků v běžné škole • Nezájem ze strany dětí a žáků – slabá motivace k práci, časté absence, nemotivující hodnocení • Nedostatek odborníků ve školách a jejich financování (př. logoped, asistent, školní psycholog, speciální pedagog. apod.)
O - příležitosti	T - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost dotací a grantů: možnost získat finanční prostředky • Rozvoj nových metod a přístupů: inovativní pedagogické metody a technologie • Partnerství s neziskovými organizacemi: spolupráce s organizacemi specializujícími se na podporu znevýhodněných dětí a jejich rodin • Vzdělávání a školení pro pedagogy: profesní rozvoj • Vzájemná spolupráce: sdílení materiálů, inspirací a programů, spolupráce MŠ a ZŠ ve spádové oblasti a spolupráce s rodiči, práce s nerovnostmi ve vzdělávání, spolupráce pedagogů z různých škol 	<ul style="list-style-type: none"> • Změny v legislativě a politice: ovlivnění dostupnosti a kvality podpory • Sociální a ekonomické změny: ekonomické krize nebo sociální změny • Nedostatek důvěry rodičů v systém: nedostatek důvěry v schopnost škol a institucí • Vzdělávací nerovnosti: rozdíly škol a dostupnosti zdrojů mezi různými oblastmi, narůstající separace mezi dětmi/ žáky • Nedostatečné finanční zajištění: personální náklady na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogických i nepedagogických pracovníků) • Personální zajištění: nedostatek dětských terapeutů, odborníků, nepřípravenost absolventů vysokých škol, přetíženost stávajících pedagogů, nedostatečná

	diagnostická podpora školských poradenských zařízení, dlouhé čekací lhůty
--	---

Příčiny problémů a návrhy kroků na jejich řešení pro Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

1. Praktické využití financí:

Příčiny:

- Školy a pedagogové mají omezený rozpočet na speciální pomůcky a na školení.
- Krátkodobá řešení financování např. úvazky asistentů pomocí šablon

Návrhy řešení:

- Zvýšit finanční podporu a využívat granty: Zajistit dostatečné financování z veřejných a soukromých zdrojů, včetně evropských a národních grantů.
- Trvalejší stopa zajištění financování, dřívější informování o tom, jaké budou možnosti
- Praktické řešení administrativních úkonů např. pomocí tzv. „létajícího úředníka“, který by realizoval potřeby mezi školou a granty.

2. Omezená kvalifikace pedagogů:

Příčiny:

- Chybějící školení v oblasti práce se znevýhodněnými žáky.
- Málo kvalitních a osvědčených lektorů s praxí v běžné třídě.

Návrhy řešení:

- Rozšířit nabídku školení a podpořit možnosti profesního rozvoje pedagogů.
- Zavést pravidelná školení zaměřená na práci se znevýhodněnými žáky a podporu jejich rozvoje v běžné třídě.

- Individuální supervize a podpora každého pedagoga v celém ORP HK.
/ v HK zajišťuje organizace Mozaika, zajistit podobnou organizaci pro vesnické školy nebo školy jiného zřizovatele/

3. **Nízká spolupráce s rodiči:**

Příčiny:

- Různé sociální a kulturní faktory ovlivňují přístup a zapojení rodin a komunit.

Návrhy řešení:

- Podpořit spolupráci s rodinami a komunitami pomocí komunitních akcí, pracovat na zlepšení vztahů, zpřístupnit školu rodičům.
- Posílit komunikaci mezi školami a rodinami, organizovat workshopy a informační kampaně pro zlepšení zapojení rodičů.
- Předcházení konfliktům za pomoci školního mediátora, který bude zprostředkovatelem mezi pedagogy a rodiči.

4. **Předpojatosti a stigma:**

Příčiny:

- Předchozí zkušenosti spojené se znevýhodněním ovlivňují chování a přístup pedagogů i žáků.

Návrhy řešení:

- Zvýšit předávání zkušeností mezi pedagogy a zajistit sdílení dobré praxe.
- Podpořit návaznost mezi navazujícími organizacemi (MŠ-ZŠ, 1. a 2. stupň ZŠ)
- Umožnit větší informovanost a otevřenost v území.

5. **Nezájem ze strany dětí a žáků:**

Příčiny:

- Ztráta chuti k poznávání nového, možné obavy ze selhání, nevhodné úlohy vzhledem k úrovni žáka (podceňování/ přeceňování).

Návrhy:

- Podpořit pedagogy v dalším vzdělávání k lepší diagnostice dětí/žáků. Zaměřit se i na žáky nadané.
- Podpořit využívání moderních forem vzdělávání, efektivní využívání pomůcek.
- Hledat možnosti udržet ve třídě personální posilu.
- Tandemová výuka - diferenciaci v rámci vyučovací hodiny, aby se obsah učiva, metody a formy práce učitele mohla přizpůsobit rozdílné úrovni žáků.

6. Nedostatek odborníků ve školách a jejich financování:

Příčiny:

- Chybí vhodný přístup k žákům dle jejich potřeb v praxi a podpora pedagogů v jejich činnosti.

Návrhy řešení:

- Rozvíjet partnerské vztahy s neziskovými organizacemi. Navázat spolupráci s organizacemi, které mohou poskytovat dodatečnou podporu a odborné poradenství.
- Zajistit informovanost o fungujících odborných centrech a skupinách v území.

Závěr

Z pohledu škol je velmi kladně hodnocena realizace projektů MAP I - IV v území. Prostřednictvím aktivit realizovaných a iniciovaných MAP a aktivit spolupráce, které vznikají za podpory projektu, dochází k eliminaci některých slabých stránek a využívání příležitostí k rozvoji vzdělávání. Na základě aktualizovaných analýz a SWOT 3 analýz je prováděna revize návrhové části strategické dokumentace MAP IV pro území ORP Hradec Králové do roku 2028.

Předkládaná revize SWOT analýzy reflektuje povinná klíčová témata stanovená pro MAP IV a bude podkladem pro přípravu akčních plánů pro školní roky 2025/ 2026 a případnou aktualizaci akčního plánu pro rok 2025, a dále pro školní roky 2026/ 2027 a 2027/ 2028.